

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

„ ____ ” _____ 20__ року

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
(напрямок підготовки 0.73 «Менеджмент»)

на тему:

«Організація фінансового планування на підприємстві»

Виконавець:

студентка ІV курсу ФЕУП

Матющенко М.З. _____

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викл. Піскун А.В.

_____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	6
1.1. Сутність фінансового планування на підприємстві	6
1.2. Етапи здійснення фінансового планування та його основні види	9
1.3. Завдання, принципи та методи фінансового планування.....	15
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТОВ «АВТО ГРУП+»	24
2.1. Аналіз господарської діяльності та майнового стану ТОВ «Авто Груп+».....	24
2.2. Основи фінансового планування ТОВ «Авто Груп+»	39
2.3. Оцінка оперативного фінансового планування на підприємстві.....	47
2.4. Проблемні питання фінансового планування на підприємстві ...	53
2.5. Напрямки удосконалення фінансового планування в ТОВ «Авто Груп+».....	56
ВИСНОВКИ	63
ЛІТЕРАТУРА	66

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах функціонування господарюючих суб'єктів, що характеризуються невизначеністю та високою динамічністю зовнішнього середовища, виникає об'єктивна необхідність застосування ефективного фінансового менеджменту. Однією з основних функціональних складових, що забезпечує його результативність, є фінансове планування. Без використання фінансового планування в діяльності підприємства важко забезпечити стійкий фінансовий стан на майбутнє, сформувати достатній обсяг фінансових ресурсів на розвиток при мінімальних витратах, а отже, і домогтися успіху на конкурентному ринку.

Фінансове планування накладається на всі операційні процеси, пронизує і зв'язує в єдине ланки маркетингу, кадрового та виробничого планування. За допомогою фінансового планування конкретизуються намічені прогнози, визначаються взаємопов'язані завдання та послідовність їх виконання в процесі досягнення обраної мети. Важливість і актуальність всіх означених питань зумовили значний інтерес і увагу науковців до вивчення фінансового планування діяльності підприємства. При цьому необхідно відзначити різнобічність висвітлення питань фінансового планування в науковій літературі і, як наслідок, відсутність єдиної термінологічної бази його пізнання.

Проблеми сутності фінансового планування на підприємстві, питання його принципів і основних завдань досліджувались багатьма вітчизняними та зарубіжними авторами, до яких можна віднести І. Алфьорову, К. Бихалова, О. Бурлакова, О. Вальтера, А. Дайле, В. Івату, О. Кнейслера, І. Когут, Б. Райан, А. Робсон, В. Савченко, В. Савчук, В. Степуру, Д. Хан і багатьох інших.

Проведений аналіз наукової літератури свідчить, що розглядання теоретичних і практичних аспектів фінансового планування на підприємстві, його економічної сутності є одним з важливих дискусійних питань, оскільки саме цей вид планування може грати вирішальну роль у визначенні успішності майбутньої діяльності та слугувати одним із головних факторів в прийнятті управлінських рішень з різних приводів.

Однак відсутність єдиної точки зору щодо окреслених наукових питань дослідження фінансового планування вимагає проведення подальшого удосконалення підходів щодо визначення змісту цієї категорії.

Важливість дослідження та вирішення цих аспектів зумовили вибір теми дипломної роботи та доводять її актуальність.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних і практичних засад фінансового планування на підприємстві з ціллю знаходження шляхів його удосконалення.

Для досягнення даної мети в ході роботи були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати сутність фінансового планування як економічної категорії;
- виявити етапи фінансового планування на підприємстві;
- розглянути види фінансових планів;
  - визначити принципи, завдання та методи фінансового планування;
  - здійснити аналіз економічних показників діяльності ТОВ «Авто Груп+»;
  - дослідити діючу практику фінансового планування на підприємстві;
  - оцінити особливості та стан оперативного фінансового планування;
  - визначити проблеми та напрямки удосконалення фінансового планування в ТОВ «Авто Груп+».

Об'єктом дослідження є процес фінансового планування в ТОВ «Авто Груп+».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних питань фінансового планування ТОВ «Авто Груп+».

Для вирішення поставлених у роботі завдань були використані наступні методи дослідження: методи теоретичного узагальнення, систематизації та

порівняння, методи індукції та дедукції, статистичні методи дослідження – метод статистичного спостереження, аналіз рядів динаміки, методи розрахунку та аналізу середніх і відносних величин; системний підхід. Широко були застосовані методи графічного, табличного та схематичного представлення інформації.

Інформаційною базою дослідження виступили фундаментальні наукові публікації вітчизняних і закордонних вчених з питань фінансового планування на підприємстві, національні та іноземні підручники і монографії, наукові публікації в періодичних збірниках. Також використана фінансова звітність та документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку підприємства. Дослідження проводилося на основі матеріалів ТОВ «Авто Груп+».

Дипломна робота складається з двох розділів, в яких послідовно аналізується проблема дослідження.

У першому розділі розглянуто сутність та поняття соціально-економічної категорії «фінансове планування», досліджено основні види фінансових планів, які складають на господарюючих суб'єктах, визначено принципи планування та бюджетування діяльності.

У другому розділі проведений економічний аналіз діяльності підприємства, досліджені показники рентабельності, платоспроможності, ліквідності тощо; вивчена діюча практика фінансового планування підприємства; оцінені особливості оперативного фінансового планування; визначені проблеми та недоліки існуючої системи фінансового планування ТОВ «Авто Груп+»; наведені шляхи удосконалення методики планування.

При виконанні дипломної роботи використовувались комп'ютерні програми Microsoft Word та Microsoft Excel.

1. На основі аналізу економічної наукової літератури визначено, що планування представляє собою інструмент управління, який використовують для створення, реалізації та оцінки короткострокових і довгострокових цілей на основі використання внутрішньої та зовнішньої інформації. Одне з центральних місць в системі внутрішнього планування діяльності господарюючого суб'єкта займає фінансове планування.

Категорію фінансового планування варто розглядати з двох сторін: з одного боку, воно являє собою найважливіший напрям здійснення фінансової діяльності на підприємстві, що полягає в управлінні процесом мобілізації, розподілу й використання фінансових ресурсів; з іншого боку – фінансове планування є органічною частиною загальної системи планування, тобто найтіснішим чином пов'язано з усіма іншими планами суб'єкта – виробничими, маркетинговими тощо.

2. Процес фінансового планування можна звести до шести взаємопов'язаних етапів: аналіз фінансових показників діяльності підприємства; розробка фінансової стратегії та політики; уточнення та конкретизація основних прогнозних показників; погодження показників фінансових планів; здійснення оперативного фінансового планування; визначення фактичних кінцевих фінансових результатів.

3. Сукупність методів фінансового планування поділено на дві великі групи: методи розрахунку окремих фінансових показників та загальні методи побудови фінансового плану або програми в цілому. В кожній з цих груп розглянуті окремі методики побудови фінансового плану, виявлені їх переваги та недоліки. Найбільш традиційним у використанні визначено метод бюджетування, який ґрунтується на розробці й контролі виконання системи бюджетів підприємства та традиційно складається із таких етапів: аналіз виконання бюджету минулого року та розробка проекту зведеного бюджету; затвердження проекту бюджету; аналіз виконання поточного бюджету; розробка проекту бюджету на наступний рік.

4. В якості об'єкта аналізу було обрано підприємство ТОВ «Авто Груп+», яке виступає офіційним дилером імпортера АТ «Рено Україна». Основними видами діяльності даного господарюючого суб'єкта виступають роздрібна торгівля автомобілями та легковими транспортними засобами, а також роздрібна торгівля деталями та приладдям.

Проведений аналіз структури активів і пасивів підприємства свідчить, що в структурі активів балансу переважають необоротні активи, а основним елементом пасивів виступають поточні зобов'язання і забезпечення, питома вага яких у 2018 р. становила 83,7 %.

Розраховані коефіцієнти рентабельності показали високу ефективність функціонування Товариства протягом всього аналізованого періоду із значним перевищенням нормативних значень. В той же час дослідження ліквідності підприємства показало несприятливі результати: кожен із аналізованих коефіцієнтів мав значення нижчі за нормативні, що говорить про потребу в прийнятті мір із збільшення обсягів грошових коштів та їх еквівалентів на випадок термінової сплати боргів, а також зниження долі зобов'язань в пасивах.

5. Фінансовий план ТОВ «Авто Груп+» – це управлінський документ, який складається та ведеться для перспективного планування і операційного управління доступними підприємству ресурсами в грошовій формі. Він забезпечує баланс між плановими та фактичними надходженнями виручки з одного боку та плановими і фактичними витратами на діяльність з іншого. Завданням фінансового плану Товариства є: максимізація прибутку; оптимізація структури капіталу та забезпечення його фінансової стійкості; забезпечення інвестиційної привабливості; створення ефективного механізму управління фінансами (вибір облікової, податкової, кредитної, амортизаційної та дивідендних політик).

Основними елементами фінансового планування на аналізованому суб'єкті є: планування бюджету активів і пасивів, планування обсягів доходів, планування собівартості реалізованої продукції, планування операційних витрат,

складання консолідованого плану грошових потоків. За кожним з цих напрямків ТОВ «Авто Груп+» планує підвищення значень показників на наступний рік.

6. Незважаючи на те, що система фінансового планування на підприємстві є досить ефективною, в цьому процесі існують певні недоліки, до основних із яких варто віднести: недостатнє використання статистичних методів; планування тільки на основі абсолютних показників; відсутність аналізу причин недосягнення планових значень; відсутність чітко встановлених планових документів цільових показників діяльності; занадто укрупнене планування обсягів доходів і витрат.

7. Визначено, що в сучасних ринкових умовах існують певні фактори, які обмежують використання фінансового планування в ТОВ «Авто Груп+», а саме: високий рівень невизначеності ринкової діяльності, пов'язаний з триваючими змінами у всіх сферах економічного, соціального, політичного життя; відсутність ефективної діючої нормативно-правової бази в сфері внутрішньопідприємницького фінансового планування; обмеженість фінансових можливостей для здійснення фінансових розробок та впровадження інновацій в галузі планування на господарюючих суб'єктах; недовіра керівників підприємств до методів та засобів фінансового планування.

8. Головним методом удосконалення системи фінансового планування Товариства визначено метод фінансового контролінгу, який забезпечує концентрацію контрольних операцій на найважливіших сторонах фінансової діяльності підприємства, а також своєчасне визначення фактичних відхилень її результатів від запланованих та прийняття швидких управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію. Визначено основні цілі та завдання фінансового контролінгу на ТОВ «Авто Груп+», а також виділено п'ять етапів формування контролінгу: визначення об'єкту фінансового контролінгу, визначення його способів і засобів, формування системи ключових показників, побудова системи моніторингу, розробка безпосередньо системи фінансового контролінгу. Запровадження наведених рекомендацій допоможе підвищити ефективність планування та підвищить прибутковість діяльності.

Література

1. Буряк А. В. Фінансове планування в системі управління розвитком підприємства / А. В. Буряк, І. В. Дем'яненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2014. – Вип. 200(3). – С. 155-160.
2. Гіржева О. М. Теоретичні аспекти фінансового планування суб'єктів підприємницької діяльності / О. М. Гіржева // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – 2018. – Вип. 193. – С. 149-157.
3. Єрмоленко О. А. Фінансове планування в умовах невизначеності [Електронний ресурс] / О. А. Єрмоленко, К. О. Григоренко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – Вип. 50. – С. 230-232. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_21
4. Козлова Л. А. Проблемы и информационные технологии финансового планирования и бюджетирования в сельскохозяйственных предприятиях / Л. А. Козлова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/problemy-i-informatsionnye-tehnologii-finansovogo-planirovaniya-i-byudzhetrovaniya-v-selskohozyaystvennyh-predpriyatiyah.pdf>
5. Партін Г. О. Фінанси підприємств [Текст]: навч. посібник/ Г. О. Партін, А. Г. Загородній. – Л.: ЛБІ НБУ, 2003. – 342с.
6. Сердюков К. Г. Роль фінансового планування та прогнозування у забезпеченні фінансової стійкості підприємства / К. Г. Сердюков, Ю. М. Великий, К. С. Леснікова // Економіка і суспільство. – 2017. – №11. – С. 277-282.
7. Сілакова Г. В. Методи фінансового планування на підприємстві / Г. В. Сілакова, О. А. Базіченко. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://enuftir.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10326/1/20.pdf>.
8. Тешева Л. В. Роль фінансового планування у сучасних умовах господарювання / Л. В. Тешева, М. П. Хохлов, І. М. Петрова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Вип. 23. – С. 314-320.

9. Ченг Ф. Лі Фінанси корпорацій: теорія, методи і практика [Текст] / Ф. Лі Ченг, І. Фіннерті Джозеф. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 688с.
10. Хассі Д. Стратегія і планування: керівництво менеджера [Текст] / Д. Хассі. – СПб. : ІД "Пітер", 2001. – 384с.
11. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник / В. М. Шелудько. – К.: Знання, 2006. – 439 с.
12. Равенков А. Фінансове планування на підприємстві / А. Равенков // Проблеми теорії та практики управління. – 2006. – № 4. – С. 72-78.
13. Каламбет С. В. Сутнісна характеристика фінансового планування на підприємстві / С. В. Каламбет, Ю. О. Павлова // Економіка та держава. – 2015. – №11. – С. 22-24.
14. Каламбет С. В. Сутність ефективності фінансового планування на підприємстві / С. В. Каламбет, Г. В. Остимчук // Економіка та держава. – 2015. – №9. – С. 84-87.
15. Ставерська Т. О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. посіб. / Т. О. Ставерська, І. С. Андрущенко; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі – Харків: ФОП Іванченко І.С., 2013. – 146 с.
16. Степура В. В. Концептуальні основи інтегрованого фінансового планування / В. В. Степура // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – №3. – С. 32-37.
17. Телишевська Л. І. Фінансове планування як передумова фінансової стабільності підприємства / Л. І. Телишевська, Н. П. Андрущенко, С. С. Сергеев // Механізм регулювання економіки. – 2013. – №2. – С. 71-77.
18. Семенов Г.А., Бугай В.З., Семенов А.Г., Бугай А.В. Фінансове планування і управління на підприємствах. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 432 с.
19. Планирование, финансы, управление на предприятии [Текст] : практ. пособие / О.К. Филатов, Л.А. Козловских, Т.Н. Цветкова. – Москва : Финансы и статистика, 2005. – 381 с.

20. Фінанси підприємств: Навчальний посібник: Курс лекцій / За ред. д.е.н., проф. Г.Г. Кірейцева. - Київ: ЦУЛ, 2002. - 268 с.
21. Бурлаков О. О. Становлення фінансового планування підприємств в Україні / О. О. Бурлаков // Вісн. Житомир. держ. технолог. ун-ту. – 2012. – № 1 (59). – Ч. 2. – С. 251-253.
22. Гузенко О. П. Фінансове планування на промислових підприємствах / О. П. Гузенко // Фінанси України. – 2003. – №11. – С. 73-76.
23. Великий Ю. М. Теоретичні основи фінансового планування та прогнозування на підприємстві / Ю. М. Великий, О. В. Чвартацька // Ефективна економіка. – 2018. – № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6641>
24. Четверов, В. С. Методи фінансового планування / В. С. Четверов. – Текст: безпосередній, електронний // Молодой ученый. – 2015. – № 3 (83). – С. 537-539.
25. Ситник Г. В. Принципи фінансового планування та його роль у забезпеченні збалансованого фінансового розвитку підприємства / Г. В. Ситник // Інноваційна економіка. – 2011. – № 5. – С. 76-78.
26. Бізнес-статистика : Підручник / К. Д. Семенова, К. І. Тарасова. – К : ФОП Гуляєва В.М. 2018. – 210 с.
27. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 13.04.20). – Назва з екрану.
28. Круш, П. В. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства : собівартість, прибуток [Текст] : навч. посіб. / П. В. Круш, О. В. Клименко, В. І. Подвігіна. – 2-ге вид., переробл. – К. : Каравела, 2015. – 420 с.
29. Фінансовий облік [Текст] : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – 3-тє вид., доповн. та переробл. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 418 с.
30. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 13.04.20). – Назва з екрану.

31. УкрАвтоПром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrautoprom.com.ua> (дата звернення: 13.04.20). – Назва з екрану.
32. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
33. Ставерська Т.О. Принципи і процедури фінансового планування і прогнозування на підприємстві / Т.О. Ставерська // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2014. – №5. – С. 167-170.
34. Аналітичний центр AUTO.RIA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://auto.ria.com/uk/analytic-center/> (дата звернення: 30.04.20). – Назва з екрану.
35. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
36. Клокар О. Соціально економічна сутність фінансового контролінгу та його ефективне формування й розвиток / Олег Клокар // СХІД. — 2016. — № 5 (145). — С. 11—15.
37. Птащенко Л. О. Фінансовий контролінг [текст] навч. посіб. / Л. О. Птащенко, В. В. Сержанов.– К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 344 с.
38. Пап В.В., Бошота Н.В. Фінансовий контролінг як основа ефективного управління фінансами підприємств. [Електронний ресурс] / В.В. Пап., Н.В.Бошота. // Молодий вчений. – № 11 (14). – 2014 – С. 90-92.
39. Костецький В.В. Фінансовий контролінг у системі управління фінансами підприємства / В. В. Костецький // Наукові записки національного університету «Острозька академія». – 2012. – Вип. 19. – С. 143-146.